

Šta je poslovna etika?

Etika proučava moral. Moral je izraz koji se koristi za označavanje onih postupaka i delatnosti čija je ispravnost ili pogrešnost od značaja; pravila koja vladaju tim delatnostima; i vrednosti koje te delatnosti i postupci usadjuju, neguju i primenjuju.

U svom najopštijem smislu, etika je sistematično nastojanje da se naše individualno i naše društveno moralno iskustvo učine smisaonima tako što će se odrediti:

- pravila koja treba da vladaju ljudskim ponašanjem,
- vrednosti dostojne stremljenja i
- karakterne crte koje zaslužuju da u životu dodju do izražaja.

Dok antropologija, psihologija i sociologija opisuju kako se ljudi ponašaju, etika propisuje kako treba da se ponašaju. Moralno iskustvo obuhvata naša:

- moralna verovanja,
- moralne sudove (pokuda, pohvala),
- moralna osećanja (ponos, stid, indignacija, zahvalnost, samilost, poštovanje, prezir, odvratnost itd) i
- moralni jezik kojim izražavamo prethodno (dobro/loše, ispravno/neispravno, pravično/nepravično, pošteno/nepošteno, časno/nečasno itd).Moralni jezik se često izražava u imperativnom obliku i postavlja zabrane u bezuslovnoj formi.

Bez usvojene moralnosti ne bi bilo stabilnog društva u kojem bi biznis ili ma koja druga realna, proizvodna delatnost mogla da se odvija u relativnom miru i sigurnosti.

Poslovna etika proučava primenu ličnih normi na aktivnosti i ciljeve komercijalnih preduzeća. To nije poseban moralni standard, vec studija o tome kako poslovni kontekst postavlja svoje jedinstvene probleme pred moralnu ličnost koja je predstavnik tog sistema.

Poslovna etika nije nekakva posebna etika koja sputava biznis na način na koji se to ne dodadja drugim ljudskim i društvenim organizacijama i pregnućima. Niti dozvoljava biznisu da radi ono što nije dopušteno na drugim područjima života. Ona je opšti deo etike i samo u okviru tog šireg kruga može da se shvati kako treba.

Vrednovanje poslovne etike, koliko god da je ovaj izraz nepopularan, jeste način da se potvrdi kako i u oblasti poslovanja zaista postoje izbori koji u sebi suštinski sadrže moralne elemente.

Dakle, predmet poslovne etike je skup moralnih pravila ponasanja u svim poslovnim aktivnostima usmerenim ka uspesnom i profitabilnom biznisu.¹

Mit o amoralnom biznisu

- Izražava popularno, opšterašireno gledanje na biznis.
- Opisuje način na koji mnoge poslovne firme i mnogi poslovni ljudi opažaju sebe same i način na koji ih drugi opažaju: “biznis se brine pre svega za dobit”.
- Da bi se stekla dobit, biznis proizvodi dobra ili pruža usluge ili se bavi kupovinom i prodajom.
- Biznis i ljudi u biznisu ne mare izričito za etiku. Oni nisu neetični ili nemoralni; pre bi se reklo da su amoralni u tom smislu što smatraju da su etički obziri u biznisu neprikladni.
- Jezik etike nije jezik biznisa.
- Konačni rezultat je jedino što interesuje investitore i sto neposredno utiče na radnike u kompaniji.

---

¹ Poslovna etika i vestine komuniciranja, str. 8., dr Dragan Subotic

-POSLOVNA ETIKA I VESTINE KOMUNICIRANJA-

- Konačni proizvod je sve što zanima većinu potrošača.

Na slom Mita o amoralnom biznisu ukazuju tri prilično očite stvari:

- izveštavanje o skandalima u biznisu i prateća javna reakcija,
- obrazovanje javnih grupa kao sto su ekolozi i pokret potrošača i
- rastuća zainteresovanost biznisa za etiku (broj konferencija, napisa u novinama i časopisima, knjiga, razvijanje korporacijskih pravila etičkog ponašanja i etičkih programa).

Mit o amoralnom biznisu previdja i neke od mana (američkog) slobodnopreduzetničkog sistema:

- nedovoljno uokvirena sloboda koja vlada na trzistu dovodi poneke u iskusenje da ostvarenje sopstvenih ciljeva potraze na stetu drugih ljudi,
- mnoge poslovne razmene u koje ljudi ulaze nisu pravične ni slobodne već prisilne i izmanipulisane,
- američko obilje i potrošacki mentalitet su oslabili onu radinost i štedljivost karakteristične za protestantsku radnu etiku i zamenile ih razuzdanošću i željom za lakim životom,
- naličje efikasnosti i brzog razvoja su raspusnost i rasipnost koje je porodilo u sistem ugradjeni koncept zastarevanja,
- kratkoročni obziri – koji se odražavaju u kvartalnim izveštajima korporacija – pretežu nad dugoročnim,
- Optimizam karakterističan za američko društvo prelazi u neodgovornost i
- Verovanje da će stvari uvek ići nabolje, da će obilje u kojem uživamo nastaviti da postoji do u predvidljivu budućnost i da će se daleka očekivanja sama pobrinuti za sebe ako se mi pobrinemo za kratke staze, može skupo da nas košta.

Američki sistem poslovnih vrednosti je, sledstveno, mešavina “dobra” i “zla” a ne etički neutralan.

Prikrivena etika

Milton Fridman:

“The social responsibility of business is to increase its profits”

I branioci i kritičari Fridmanovog članka pošli su od pretpostavke da Fridman brani **amoralan stav**. Medjutim, mada je to prikriveno jezikom sopstvenog ekonomskog interesa, Fridmanov članak aludira na **8 različitih propisanih standarda** poslovne prakse -

1. poslovanje treba da bude pošteno,
2. oslobodjeno obmana u međjuljudskim odnosima,
3. da poštuje konvencije o poštenoj konkurenciji,
4. da bude u saglasnosti sa zakonima,
5. da uzima u obzir važeće ugovore,
6. da poštuje prava zaposlenih i investitora,
7. da teži da zadovolji klijenta u najvećoj mogućoj meri i
8. da to uvek čini na način koji ostavlja slobodan izbor za pojedince koji u njemu učestvuju.

Fridman je jednostavno “prikrio” neke etičke norme iza navodno vrednosno neutralnog pojma poslovnih standarda.

Zaključak:

Branioci mita o amoralnom biznisu zanemaruju činjenicu da su stvarni poslovni odnosi, do određenog stepena, već uslovljeni moralnim očekivanjima sadržanim u zakonu, pravilima profesije, organizacijskim dogovorima i društvenim normama.²

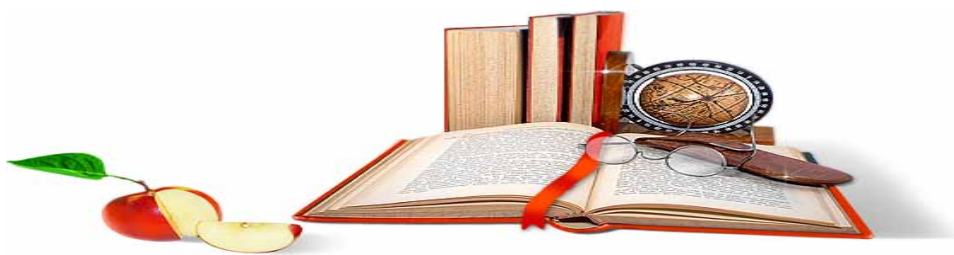
---

² Poslovna etika, str. 48., Dzon Dramond i Bil Bein

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com